

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

945.

Andra kammaren.

Nr 5.

Tisdagen den 23 januari.

Kl. 2 em.

§ 1.

Justerades protokollen för den 17 innevarande januari.

§ 2.

Föredrogos var för sig följande Kungl. Maj:ts på kammarens bord liggande propositioner; och hänvisades därvid

till bevillningsutskottet propositionen, nr 16, med förslag till förordning om ändring i förordningen den 11 juli 1919 (nr 406) angående försäljning av pilsnerdricka;

till jordbruksutskottet propositionen, nr 20, angående disponerande av avkastningen av statens hästavelsfond; samt

till statsutskottet propositionen, nr 21, angående ändringar i bestämmelserna rörande rekreationsresor mot nedsatt avgift för viss personal i övre Norrland.

§ 3.

Föredrogos var för sig följande å bordet vilande motioner; och remitterades därvid

till statsutskottet motionerna:

nr 157 av herr *Malmborg* i Stockholm;

nr 158 av herr *Sefve*;

nr 159 av herrar *Sefve* och *Kyling*;

nr 160 av herr *Johansson* i Stockholm;

nr 161 av fru *Humla m. fl.*;

nr 162 av herr *Lövgren m. fl.*;

nr 163 av fröken *Andersson m. fl.*;

nr 164 och 165 av fröken *Andersson*;

nr 166 av fröken *Andersson m. fl.*;

nr 167 av herr *Johanson* i Norrköping *m. fl.*;

nr 168 av herrar *Jacobson* i Vilhelmina och *Skoglund* i Umeå;

nr 169 av herr *Håstad*;

nr 170 av herr *Lövgren m. fl.*; och

nr 171 av herr *Werner m. fl.*;

till bevillningsutskottet motionerna:

nr 172 av herr *Hagberg* i Luleå *m. fl.*; och

nr 173 av herr *Jacobson* i Vilhelmina;

till bankoutskottet motionen nr 174 av herr *Olsson* i Mellerud;

Andra kammarens protokoll 1945. Nr 5.

till behandling av lagutskott motionerna:

- nr 175 av herr *Olsson* i Mellerud;
- nr 176 av herr *Adolfsson m. fl.*; och
- nr 177 av herr *Birke*;

till jordbruksutskottet motionerna:

- nr 178 av herrar *Staxäng* och *Nilsson* i Göingegården;
- nr 179 av herr *Hedlund* i Rådom *m. fl.*;
- nr 180 av fru *Boman* och herr *Staxäng*;
- nr 181 av herr *Johanson* i Norrköping *m. fl.*;
- nr 182 av herr *Johansson* i Öckerö *m. fl.*; och
- nr 183 av herr *Johnsson* i Skoglösa *m. fl.*;

till tillfälligt utskott motionen nr 184 av herrar *Staxäng* och *Johansson* i Öckerö; samt

till statsutskottet motionerna:

- nr 185 av herrar *Sefve* och *Persson* i Falla;
- nr 186 av herr *Karlsson* i Grängesberg *m. fl.*; och
- nr 187 av herr *Johansson* i Stockholm *m. fl.*

§ 4.

Föredrogs den av herr *Nilsson* i Göingegården vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för finansdepartementet, angående utredning av frågan om rätt till avdrag vid taxering till inkomst av jordbruksfastighet för vissa av konjunkturförhållandena föranledda överpris och merkostnader m. m.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 5.

Interpellation. Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Herr *Lövgren*, som anförde: Herr talman! När riksdagen år 1941 biföll ett av Kungl. Maj:t framlagt förslag om att överföra domänverkets skogsindustriella rörelse till ett för ändamålet bildat aktiebolag, Statens skogsindustrier, angåvos också vissa riktlinjer för pensionsfrågornas lösande för tjänstemän och arbetare. I jordbruksutskottets utlåtande nr 32/1941 säges därom bl. a. följande: »Vad angår pensioneringsfrågan ansluter sig utskottet till departementschefens uppfattning, att en rubbning i pensionerna för de arbetare eller andra befattningshavare, som äro anställda hos domänverket och övergå i bolagets tjänst, skäligen icke kan ifrågakomma. Likaledes anser utskottet i anslutning till vad i propositionen anförts, att pensionsförhållandena för de befattningshavare, som ha sin pensionering ordnad enligt tjänstepensionsreglementet och som ifrågakomma för överflyttning till bolaget, få ordnas från fall till fall.

Beträffande pensioneringen av de anställda, vilkas pensionsförhållanden äro oregrerade vid bolagets övertagande av rörelsen, liksom den personal som där-efter anställes hos bolaget, vill utskottet icke motsätta sig departementschefens förslag att frågan om dessa personalgruppers pensionering tills vidare lämnas öppen och i första hand blir beroende av en uppgörelse mellan bolagets ledning och personalen. Utskottet utgår emellertid härvid från att pensionsfrågan ordnas på ett tillfredsställande sätt och under hänsynstagande till personalens berättigade intressen.»

Interpellation. (Forts.)

För de tjänstemän och arbetare, som vid tiden för bolagets övertagande av rörelsen voro pensionsberättigade, har ingen ändring inträtt, utan de bibehållas vid de förut gällande pensionsförmånerna. Men för de arbetare som vid tiden för bolagets bildande icke kvalificerat sig för pension har en avsevärd försämring inträtt jämfört med tidigare gällande bestämmelser i och med det beslut i denna fråga som bolagsledningen genomfört. Statens skogsindustrier har träffat uppgörelse med A. P. K. om arbetarnas kollektiva pensionering, och arbetarna ha förgäves yrkat på upprättandet av pensionsbestämmelser, som lågo i nivå med de förut gällande. Skillnaden mellan de pensionsbelopp som nu blivit fastställda och dem som arbetarna föreslogo uppgår för ålderdomspensionerad arbetare mellan 62 och 67 år till 200 kronor för pensionerad över 67 år till 100 kronor. Överlevelseräntan är likaledes 200 kronor lägre än enligt arbetarnas förslag, och detsamma gäller för änkepensionerna. Statens skogsindustrier ha sökt stöd för denna försämring av pensionerna i den omständigheten, att de enskilda industrier som äro anslutna till A. P. K. icke medge sina anställda högre pensionsförmåner än de nu fastställda, och arbetarna ha motvilligt nödgats finna sig i bolagets diktamen. Detta förefaller icke vara ett lojalt genomförande av de direktiv, som angåvos i jordbruksutskottets ovan citerade utlåtande och i riksdagens skrivelse nr 243/1941, och jag tillåter mig därför anhålla om kammarrens tillstånd att till statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet få framställa följande frågor:

1) Anser statsrådet, att de nu av Statens skogsindustrier genomförda pensionsbestämmelserna för de anställda arbetarna stå i god överensstämmelse med de uttalanden i detta spörsmål som gjordes av 1941 års riksdag?

2) Om så icke är fallet, vill statsrådet då vidtaga åtgärder i syfte att förbättra pensionsförmånerna för de vid Statens skogsindustrier anställda, så att de komma i nivå med vad som gäller enligt tjänste- och familjepensionsreglementet för arbetare i statens tjänst?

Denna anhållan bordlades.

§ 6.

Herr **Severin** i Stockholm erhöll på begäran ordet och yttrade: Herr talman! År 1941 bemyndigades chefen för finansdepartementet att tillkalla särskilda sakkunniga för att verkställa utredning av frågan om införande av särskild skatt å oförtjänt värdstegring av fastigheter. De sakkunniga ingåvo 1942 sitt betänkande med förslag till lagstiftning i ämnet. Betänkandet remitterades till olika verk och myndigheter, vilka avgåvo utlåtanden över däri framställda förslag. Sedan dess synes frågan ha varit vilande.

Frågan om beskattning av oförtjänt markvärdstegring har såsom av nyssnämnda betänkande framgår länge varit under diskussion i vårt land. Den har sedan de sakkunniga avgåvo sitt betänkande icke minskat i aktualitet. Enligt min mening är förhållandet snarare motsatt. Det är för närvarande och kommer för den närmaste framtiden att bli av än större intresse att uppmärksamma den ständigt fortgående markvärdstegringen i framåtgående städer och liknande samhällen. Även jordbruksjordens värdeförändringar kunna med hänsyn till den jordbrukspolitik som sannolikt kommer att föras bli av stor betydelse för vårt folk.

Under de senare årens politiska diskussion har starkt framhävts önskvärdheten av att höja ersättningen för jordbruksarbetet till, som det med en något dunkel fras heter, likvärdighet med övriga grupper i samhället. I stort sett torde i princip enighet kunna sägas råda i detta spörsmål, även om meningsskiljaktigheter kunna finnas beträffande de metoder, som skola användas för att vinna

Interpellation. (Forts.)

den önskvärda inkomstutjämnings. Från många håll har förutsatts, att denna skulle åvägabringas företrädesvis genom en stegring av priserna på jordbrukets produkter på den inhemska marknaden, som genom lämpliga åtgärder skulle monopoliseras för det svenska jordbrukets räkning. Det är en gammal iakttagelse att en stegring av priserna på jordbrukets produkter tämligen omedelbart omsättes i höjda jordvärden. Den under krigstiden inträffade stegringen av jordbrukets produktpriser synes också redan ha framkallat en mer eller mindre betydande jordvärdestegring. Sålunda lära under krigsåren enligt verkställda stickprovsundersökningar arrendeavgifter för jordbruksjord ha stigit med 25 % eller mera. En fortsatt okontrollerad utveckling i denna riktning skulle kunna upphäva verkningarna av varje åtgärd till befrämjande av den inkomstutjämnings, om vilken — som jag nyss påpekade — i stort sett enighet råder. Vinsten av åtgärderna skulle övergå till jordägarna. Vål kan det sägas att detta vore utan större betydelse, då jordägare och jordbrukare i det övervägande antalet fall vore samma personer. För arrendatorerna betydde det emellertid omedelbart, att deras reala arbetsersättning förbleve oförändrad. Den inkomststegring, som med de jordbrukspolitiska åtgärderna avsetts tillkomma jordbrukaren i denna hans egenskap, skulle inkaseras av jordägaren. Men även för den självägande bonden skulle belastningen av det höjda jordvärdet realisera sig i samband med gårdens övergång till annan genom arv eller köp. Jordbrukarnas ekonomiska läge skulle alltså förbli oförändrat, och samma åtgärder för dess förbättring, som redan vidtagits, skulle fortfarande vara påkallade.

Det kan givetvis ifrågasättas, huruvida en sådan utveckling kan förhindras med en jordvärdestegringsskatt. Men om så icke är fallet, torde genom skatten medel kunna åvägabringas till stöd för de jordbrukspolitiska åtgärderna, vilka sålunda icke uteslutande behöva belasta konsumenterna.

Med stöd av vad jag sålunda anfört anhåller jag att få till chefen för finansdepartementet framställa följande frågor:

Avser herr statsrådet att fullfölja åtgärderna för införande av särskild skatt å oförtjänt värdestegring å fastigheter?

Om så är, när kan en proposition i ämnet vara att förvänta?

Denna anhållan bordlades.

§ 7.

Justerades protokollsutdrag.

§ 8.

Avlämnades följande motioner, nämligen av:

herrar *Wallentheim* och *Eriksson* i Sandby, nr 188, om viss ändring av gällande bestämmelser om landstingsområdes indelning i valkretsar;

herr *Persson* i Landafors *m. fl.*, nr 189, med förslag till ändrade bestämmelser om allmänna valbarhets- och behörighetsvillkor för vissa kommunala uppdrag;

herr *Lundstedt*, nr 190, angående utredning om skapande av garantier till skydd för den enskilde mot personliga kränkningar genom missbruk av pressfriheten;

herr *Persson* i Stockholm *m. fl.*, nr 191, om viss ändring i lagen om kommunal fondbildning;

herr *Lindberg*, nr 192, om rätt för kommunerna att anslå medel till hemvärnets verksamhet;

herr *Hall m. fl.*, nr 193, om avskaffande av fattigvårds-, konkurs- och utskyldsstrecken såsom diskvalifikationsgrunder för rösträtt vid kommunala val;

herr *Spångberg m. fl.*, nr 194, om avskaffande av utskyldsstreckets såsom diskvalifikationsgrund för valbarhet och behörighet till vissa kommunala förtroendeuppdrag;

herr *Nilson* i Spånstad *m. fl.*, nr 195, om sänkning av valbarhetsåldern till kommunala uppdrag;

herr *Nilson* i Spånstad, nr 196, om viss ändring i § 7 riksdagsordningen;

herrar *Wallentheim* och *Allard*, nr 197, om höjning av anslaget till bidrag till verksamheten vid hemgårdar och studiehem;

herrar *Wallentheim* och *Gustafson* i Dädesjö, nr 198, om höjning av anslaget till understöd åt anstalter och föreningar, som anordna populärvetenskapliga föreläsningar;

herrar *Wallentheim* och *Allard*, nr 199, om höjning av anslaget till bidrag till vissa bildningsförbund för organisations- och administrationskostnader;

herr *Fagerholm*, nr 200, om ändrad lönegradsplacering för kontorist vid statens järnvägar;

herr *Olovson* i Västerås *m. fl.*, nr 201, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag till understöd åt det frivilliga försvarsarbetet;

herr *Andersson* i Alfredshem *m. fl.*, nr 202, angående utredning om den lägre sjukvårdspersonalens utbildnings- och befordringsmöjligheter;

herr *Fröderberg m. fl.*, nr 203, angående vissa folkskoleundervisningen berörande frågor;

herr *Fröderberg*:

nr 204, om beklädnadsbidrag till underofficerare i flottans reserv; och

nr 205, om beklädnadsbidrag till underofficerare i kustartilleriets reserv;

fru *Gustafson m. fl.*, nr 206, om höjning av anslaget till avsättning till fonden för friluftslivets främjande;

herr *Svensson* i Vä *m. fl.*, nr 207, om ändring av gällande grunder för statsbidrag till vägunderhåll och vinterväghållning å enskilda vägar;

fru *Johansson m. fl.*, nr 208, angående utsträckt rätt till fri förlossningsvård;

herr *Wiberg*:

nr 209, om förhöjning av årsarvodet till direktören vid konsthögskolan;

nr 210, om anslag till täckande av statens konstråds omkostnader; och

nr 211, om anslag till konstnärlig utsmyckning av viss plats vid kanslihuset i Stockholm;

herr *Wiberg m. fl.*:

nr 212, om vissa anslag till folkliga musikskolan i Arvika;

nr 213, om inrättande av vissa befattningar vid nationalmuseum;

nr 214, om anslag till anordnande av vandringsutställningar; och

nr 215, om höjning av anslaget till underhåll och ökande av samlingarna vid nationalmuseum;

herrar *Skantze* och *Ljungqvist*, nr 216, om anslag till anordnande av fullträffsäkert utrymme vid Karlskrona örlogsvarv;

herr *Kristensson m. fl.*, nr 217, angående inrättande vid vissa handelsgymnasier av examen för elever, som åtnjutit enskild undervisning;

herr *Persson* i Stockholm *m. fl.*, nr 218, angående tillsättande av en parlamentarisk kommission inom försvarsväsendet;

herr *Lindberg m. fl.*, nr 219, om höjning av anslaget till upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor;

herr *Lindberg*, nr 220, om höjning av arvoden till hemvärnsområdesbefälhavarna;

- herrar *Dickson* och *Nilsson* i Göingegården, nr 221, om anslag till furirförläggningar för krigsflygskolan och Göta flygflottilj;
- herr *Hagård m. fl.*, nr 222, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till bidrag till driften av godkända sjuksköterskeskolor;
- herrar *Dickson* och *Skantze*, nr 223, om premier och meritberäkning för vissa värnpliktiga;
- herr *Witzell*:
- nr 224, angående framtida beräkning av tjänsteår i statstjänst för värnpliktiga, som under sin utbildningstid varit inkallad till värnplikts- eller beredskaps-tjänst; och
- nr 225, om anslag till understöd åt vissa studiebegåvade;
- herr *Håstad*, nr 226, om löneklassplacering för e. o. landskanslisten R. Björkman;
- herr *Håstad m. fl.*:
- nr 227, om höjning av anslaget till avsättning till fonden för friluftslivets främjande; och
- nr 228, angående åtgärder till förbättring av yngre vetenskapliga forskares ställning i ekonomiskt avseende;
- herr *Johansson* i Stockholm:
- nr 229, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om naturastipendier vid universiteten och vissa högskolor; och
- nr 230, om höjning av anslaget till materiel m. m. för Uppsala universitet;
- herrar *Osterman* och *von Friesen*, nr 231, angående nedbringande av antalet lärjungar i de stora läroverksklasserna och antalet lektioner per dag i desamma;
- herr *Holmberg m. fl.*, nr 232, angående tillsättande av en ny skolutredning;
- herrar *Holmberg* och *Hagberg* i Luleå, nr 233, angående byggande av en bro över Lule älv vid Bergnäset;
- herr *Holmberg m. fl.*, nr 234, om anslag till nyanläggning av bygdevägar;
- herrar *Thorell* och *Birke*, nr 235, angående avlöningsförmånerna för till hästbesiktningsman utsedd veterinär;
- herr *Hall*, nr 236, om uppförande i viss lönegrad av ladugårdsförmannen vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar;
- herr *Staxäng m. fl.*, nr 237, om anslag till stensättning av vägar;
- herr *von Friesen*, nr 238, om viss ändring av gällande grunder för statsbidrag till folkvandvården;
- fru *Humla m. fl.*, nr 239, angående utredning om statens medverkan vid upp- rättandet av barnkolonier;
- herrar *Persson* i Vinberg och *Sundström* i Skövde, nr 240, om avslag å Kungl. Maj:ts förslag om bidrag till vissa kostnader för värdtjänstutbildning vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter;
- herr *Hagberg* i Luleå *m. fl.*, nr 241, i anledning av ifrågasatt utredning i försvarsfrågan;
- herr *Malmberg* i Skövde *m. fl.*, nr 242, om upprättande av en yrkespedagogisk centralanstalt;
- fröken *Nygren m. fl.*:
- nr 243, om rätt till fri portion in natura för husmödrar och biträdande hus- mödrar vid försvarets matinrättningar;
- nr 244, om höjning av arvodet till inspektören för sinnesslöundervisningen m. m.; och
- nr 245, om inrättande av en kansliskrivartjänst å advokatfiskalskontoret vid Göta hovrätt;
- herr *Lundberg*, nr 246, om anslag till stödande av forsknings- och uppfin- ningsarbete inom det skogsindustriella området;

herr *Nilson* i Spånstad, nr 247, om anslag till en fortbildningskurs i sociala och socialpolitiska frågor för lärare i samhällsämnena vid landets folkhögskolor, m. m.;

herr *Nilson* i Spånstad *m. fl.*, nr 248, om höjning av anslaget till underhålls- och materielbidrag för folkskolor m. m.;

herrar *Svensson* i Stenkyrka och *Engström*, nr 249, angående upprättande av sjöfartsförbindelser mellan Gotland och fastlandet i statlig regi.

herr *Nilson* i Spånstad, nr 250, om viss ändring i gällande grunder för statsbidrag till bestridande av kostnader för centralisering av fortsättningsskolväsendet;

herr *Kyling m. fl.*:

nr 251, angående elevantalet i de klasser, som i år skola delta i folkskoleseminiarierna och småskoleseminiarierna m. m.; och

nr 252, angående avlöningsförhållandena för vissa befattningshavare i expeditionstjänst vid flygförvaltningen;

herr *Johansson* i Öckerö *m. fl.*, nr 253, angående upprättande av passbåtsförbindelser mellan öarna i Öckerö socken och Hjuvik i Torslanda socken samt öarna i Styrso socken och Saltholmen å Göteborgs stads område;

herr *Nilsson* i Göteborg *m. fl.*, nr 254, angående åvägbringande av en enhetlig statlig organisation för kontroll och ledning av landets trafiksäkerhetsarbete på gator och vägar;

herrar *Nilsson* i Göteborg och *Sundberg*, nr 255, angående förbättrade avlöningsförmåner för viss vid fångvårdsanstalterna tillfälligt anställd personal;

herrar *Henriksson* och *Holmström*, nr 256, om restitution av tull för vissa importerade partier sockerbeter och cikorierötter;

herr *Holmström*, nr 257, om ersättning till kaptenen vid intendenturkåren A. K. L. Eriksson för honom i visst mål förorsakade rättegångskostnader;

herr *Mattsson m. fl.*:

nr 258, om anslag till nyanläggning av bygdevägar; och

nr 259, om anslag till bidrag för byggande av enskilda vägar;

herr *Lindahl*, nr 260, om ersättning till kamreraren G. Engberg för viss honom genom vägväsendets förstatligande åsamkad inkomstförlust;

herr *Gustafson* i Dädesjö, nr 261, om inrättande av fyra för vissa s. k. fältarkeologer avsedda amanuensbefattningar vid vitterhets-, historie- och anti-kvittetsakademien;

herr *Gustafson* i Dädesjö *m. fl.*:

nr 262, angående statsbidrag åt skattetyngda kommuner för uppförande av undervisningslokaler till samrealskolor, kommunala mellanskolor och högre folkskolor; och

nr 263, angående utredning om Nordiska museets och Skansens ekonomiska förhållanden m. m.;

herr *Jonsson* i Skedsbygd *m. fl.*, nr 264, angående utredning av frågan om fortsatt utbyggnad av Mönsterås—Fagerhults järnväg;

herr *Kempe m. fl.*, nr 265, angående utredning om statsbidrag till inrättande av kommunala fritidshus;

herr *Lövgren m. fl.*:

nr 266, om anslag till byggande av en bro över Lule älv vid Bergnäset; och

nr 267, angående statlig inlösen av vissa stamaktier i Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag;

herr *Lindahl m. fl.*, nr 268, angående utredning om avveckling av de utländska intressen, som finnas i bolaget Vieille Montagne;

herr *Persson* i Landafors *m. fl.*:

nr 269, angående revision av gällande bestämmelser om äkta makars beskattning; och

nr 270, om provisorisk höjning av ortsavdragen vid inkomsttaxeringen; herr *Carlsson* i Bakeröd *m. fl.*, nr 271, om provisoriskt fastställande vid taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt av det i ortsavdragen ingående grundavdraget till ett och samma belopp i samtliga ortsgrupper;

herr *Pettersson* i Norregård *m. fl.*, nr 272, angående utredning om avskaffande av den allmänna omsättningsskatten och dess ersättande med annan skatt;

herr *Fröderberg m. fl.*, nr 273, angående lättnader i de ideella ungdomsorganisationernas beskattning;

herr *Wiberg m. fl.*, nr 274, om undantagande från skatteplikt av viss ersättning, som utgår på grund av tvångsvis gjord upplåtelse av mark, tillhörande jordbruksfastighet;

herr *Wiberg*:

nr 275, om rätt till allmänt avdrag vid inkomsttaxering för periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning till annans undervisning eller uppfostran;

nr 276, om ändring av gällande bestämmelser om rätt till allmänt avdrag vid inkomsttaxering för vissa försäkringspremier *m. m.*; och

nr 277, om viss ändring i 20 § förordningen angående stämpelavgiften;

herrar *Liedberg* och *Janson* i Frändesta, nr 278, angående vissa beskattningen av inkomst av skogsbruk berörande frågor;

herr *Lindberg*, nr 279, om skattefrihet för gåvor till hemvärdet och dess underavdelningar;

herr *Staxäng m. fl.*, nr 280, om borttagande av allmänna omsättningsskatten på sill och fisk, som i färskt, fruset eller saltat tillstånd saluföres i riket;

herr *Henriksson m. fl.*, nr 281, om viss ändring i förordningen om allmän omsättningsskatt;

herr *Mattsson*, nr 282, om befrielse för kyrka, landsting, kommun eller annan menighet ävensom hushållningssällskap från erläggande av arvsskatt vid testamentsförvärv;

herr *Johanson* i Norrköping *m. fl.*:

nr 283, angående utredning om slopande av nöjesskatten på amatöridrotts-tävlingar; och

nr 284, om fullständig skattefrihet för krigsriskersättning till sjömän;

herr *Kyling*, nr 285, om underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa åt före soldaten *F. E. Bäck*;

herrar *Håstad* och *Birke*, nr 286, angående pensionsrätt för underläkarna vid statens, landstingens och de utanför landstingen stående städernas sjukvårdsinrättningar;

fru *Rönn-Christiansson* och fru *Linderot*, nr 287, om förbättring av pensionerna för vissa distriktsbarnmorskor;

herr *Lundstedt*, nr 288, om tilläggs pension åt professor emeritus *Helge Backlund*;

herr *Fröderberg m. fl.*, nr 289, om tilläggs pensioner åt vissa pensionerade rullföringsbiträden;

fru *Gustafson*, nr 290, om pension åt avlidne förre musikdirektören *V. Brandts* fränskilda hustru *Hilma Brandt*;

herr *Bergvall m. fl.*, nr 291, angående utredning om tillämpning i full utsträckning inom det statliga pensionsväsendet av grundsatsen om pensionernas oantastbarhet;

herr *Witzell*, nr 292, angående utredning om rätt till pension för vissa fränskilda hustrur;

herr *Sundström* i Skövde *m. fl.*, nr 293, angående utredning om pensionsförmånerna för innehavare av arvodesbefattningar för pensionerad personal vid försvarsväsendet;

herr *Senander m. fl.*, nr 294, om höjning av pensionerna till sådana statens befattningshavare, som avgått ur tjänst före den 1 juli 1939;

herr *Holmström m. fl.*:

nr 295, om förbättrade pensioner till dem som åtnjuta pension enligt före 1 juli 1939 gällande grunder i civila eller militära tjänstepensionsreglementen eller tjänstepensionsreglementen för arbetare i statens tjänst;

nr 296, om förbättrade pensioner åt de lärare vid folk- och småskolor, som åtnjuta pension från statens pensionsanstalt enligt före den 1 juli 1939 gällande grunder;

nr 297, angående utredning om förbättring av familjepensioner av äldre typ åt änkor och barn efter befattningshavare och arbetare i statens tjänst; och

nr 298, angående utredning om förbättring av familjepensioner av äldre typ åt änkor och barn efter folkskolans befattningshavare;

herrar *Lindahl* och *Spångberg*, nr 299, angående utredning om rätt till familjepension i vissa fall för utom äktenskap födda barn efter befattningshavare eller arbetare i statens tjänst;

herr *Olovson* i Västerås, nr 300, om viss ändring i lagen om försäkring för olycksfall i arbete;

fru *Rönn-Christiansson m. fl.*:

nr 301, om viss ändring i förordningen om blindhetsersättning; och

nr 302, om ändring av 5 § 2 mom. andra stycket lagen om barnbidrag;

fru *Linderot m. fl.*, nr 303, angående införande av statliga barnbidrag för alla barn;

herr *Orgård m. fl.*, nr 304, angående bestämmelser om skydd för omogna skogsbär;

fröken *Öberg m. fl.*, nr 305, angående rätt för barnavårdsnämnd att omhändertaga barn över sexton år, som leva under olämpliga hemförhållanden;

fröken *Andersson m. fl.*, nr 306, angående viss ändring i lagen om viss begränsning av legitimation som tandläkare;

herr *Nordström* i Kramfors *m. fl.*:

nr 307, angående viss ändring i lagen om kollektivavtal; och

nr 308, om upphävande av 1935 års lag angående tillägg till lagen om medling i arbetstvister;

herr *Witzell*, nr 309, angående utredning om höjning av sjukpenning enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete;

herr *Witzell m. fl.*, nr 310, angående viss ändring i lagen om barnbidrag;

herr *Håstad m. fl.*, nr 311, angående ny lagstiftning om behörighet att utöva tandläkarkonsten;

herr *Sköldin m. fl.*, nr 312, angående förbättring av tomträttsförfarandet såsom upplåtelseform beträffande kommunernas och statens markområden;

herr *Hedlund* i Rådom, nr 313, angående undanröjande av det dröjsmål med möjligheten att belåna fastigheter, som är förknippat med säljarens rätt till inteckning för ogulden köpeskilling;

herr *Fahlman m. fl.*, nr 314, angående lagstiftning om villkor för rätt att utföra bil- och därmed jämförbara reparationer;

herrar *Staxäng* och *Holmström*, nr 315, angående revision av utskökningslagen och i samband därmed stående lagstiftning;

herr *Hagberg* i Luleå *m. fl.*, nr 316, angående utredning om rationalisering och centralisering genom förstäljande av den privata försäkringsverksamheten;

herr *Vigelsbo m. fl.*, nr 317, angående utredning om kontroll över agenturverksamheten;

herr *Karlsson* i Stuvsta, nr 318, angående viss ändring i expropriationslagen;

herr *Henriksson* och fru *Ekendahl*, nr 319, om viss ändring i arbetstidslagen för hotell, restauranter och kaféer;

herr *Senander m. fl.*, nr 320, om viss ändring i lagen om kommunala pensionstillskott;

herr *Edberg*, nr 321, angående åläggande för dammägare att underrätta ortsbefolkningen om förestående avtappning av vatten ur dammar;

herr *Lövgren*, nr 322, om bidrag ur kyrkofonden till bestridande av kostnaderna för ombyggnad av prästgården i Kvikkjokks kapellförsamling;

herrar *Lövgren* och *Hallén*, nr 323, angående utredning om bokföringsskyldighet för sammanslutningar och andra, som bedriva politisk propaganda;

herr *Kempe m. fl.*, nr 324, om vissa ändringar i lagen om nyttjanderätt till fast egendom;

herr *Fagerholm*, nr 325, om ändrad lönegradsplacering för fältassistent vid lantbrukshögskolans jordbruksförsöksanstalt;

herr *Carlsson* i Bakeröd *m. fl.*, nr 326, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag till fraktlindring för kalk;

herr *Andersson* i Hedensbyn *m. fl.*, nr 327, om höjning av anslaget till bidrag för ladugårdsförbättringar;

herr *Skantze m. fl.*, nr 328, angående utredning om anslag å allmänna beredskapsstaten till uppförande av kyl- och fryshus för fiskets behov;

herrar *Liedberg* och *Janson* i Frändesta, nr 329, angående vissa anslag till lantbruksakademien;

herr *Liedberg m. fl.*, nr 330, om höjning av anslaget till hästavelns befrämjande;

herr *Liedberg*, nr 331, angående utredning rörande den framtida bokföringsverksamheten för jordbruket och skogsbruket;

herr *Nilsson* i Göingegården *m. fl.*, nr 332, angående åtgärder för åstadkommande av bättre lantarbetarbostäder;

herr *Jonsson* i Järvsand, nr 333, om statsbidrag till föreningen Bjärme andelsladugård *m. m.*;

herr *Hedlund* i Rådom *m. fl.*, nr 334, om statsbidrag för möjliggörande av undersökning av Muddus nationalpark;

herr *Sveningsson m. fl.*, nr 335, om höjning av anslaget till bidrag till kurser i trädgårdsskötsel samt om anslag till trädgårdsskötselns befrämjande;

herr *Hansson* i Skegrie *m. fl.*, nr 336, om anslag till lån för anskaffande av skoljordbruk vid lantmanna- och lantushållsskolor, *m. m.*;

herr *Larsson* i Karlstad *m. fl.*:

nr 337, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag till hästavelns befrämjande; och

nr 338, om höjning av anslaget till specialgymnasier för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande;

herr *Jansson* i Kalix *m. fl.*, nr 339, om anslag till fraktlindring för frukt till Norrbotten och Västerbotten;

herr *Svensson* i Ljungskile *m. fl.*, nr 340, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag till understöd åt kontrollföreningsverksamhet;

herrar *Karlsson* i Stuvsta och *Nordström* i Kramfors, nr 341, om anslag till bidrag till täckdikning;

herr *Sandberg m. fl.*, nr 342, om vissa villkor för förhöjt anslag till hushållningssällskapens allmänna verksamhet;

herr *Adolfsson m. fl.*, nr 343, angående utredning rörande möjligheten att för semesterhemsändamål frigöra lämpliga byggnader på av kronan ägda egendomar *m. m.*;

herr *Persson* i Landafors *m. fl.*, nr 344, angående utredning om vad är att anse såsom existensminimum;

herr *Carlsson* i Bakeröd *m. fl.*, nr 345, angående begränsning av möjligheten att med stad inkorporera landsbygd;

herr *Persson* i Stockholm *m. fl.*, nr 346, angående utredning om inrättande av ett centralt statligt organ för genomförande av en landsplanering;

herr *Hoppe m. fl.*, nr 347, angående åtgärder till införande av sysselsättningsterapi på landets sjukvårdsanstalter;

herr *Persson* i Stockholm *m. fl.*, nr 348, angående åtgärder mot gengasfaran;

herr *Witzell*, nr 349, angående ökad giltighetstid för vissa tur- och returbiljetter vid statens järnvägar;

herr *Håstad*, nr 350, om utsträckning av tiden för sådant kort genmäle, som avses i § 12 punkt 2:o ordningsstadgan för andra kammaren;

herr *Staxäng m. fl.*, nr 351, angående införande av genomgående taxeberäkning mellan statsbanorna och statens järnvägars busslinjer i Bohuslän;

herrar *Lundberg* och *Gustafson* i Dädesjö, nr 352, angående utredning om natur- och samhällsintressets tillvaratagande vid exploatering av landets grustäcker;

herr *Kyling m. fl.*, nr 353, angående anordnande av en allmän medborgerlig utbildning för den manliga värnpliktiga ungdomen i samband med värnplikts-tjänstgöringen;

herrar *Hedqvist* och *Jonsson* i Skutskär, nr 354, angående utredning om anordnande av hygieniska inrättningar på arbetsplatserna;

herr *Adolfsson m. fl.*, nr 355, angående nedbringande av avgiften för nyinstallation av telefonapparater;

herr *Kempe m. fl.*, nr 356, angående utarbetande av en generalplan för rikets bostadsförsörjning m. m.; och

herr *Severin* i Stockholm *m. fl.*, nr 357, angående förhållandet mellan bil- och järnvägstrafik i den svenska transporthushållningen.

Dessa motioner bordlades.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 2.28 em.

In fidem
Sune Norrman.

Tisdagen den 23 januari.

Kl. 7.30 em.

Fortsattes det på förmiddagen började sammanträdet; och på grund av förfall för sekreteraren tjänstgjorde därvid undertecknad, jämlikt herr talmannens förordnande, vid protokollet.

§ 1.

Herr statsrådet *Danielson* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition, nr 22, angående anslag till viss försöksverksamhet för åstadkommande av bättre fastighetsarrondering i Norrland.

Denna proposition bordlades.

§ 2.

Avgåvos följande motioner, nämligen av:

herr *Nilsson* i Stockholm *m. fl.*, nr 358, angående utredning om lagstadgad skyldighet för utgivare av periodisk skrift att offentligt redovisa hur skriften finansieras;

herrar *Svensson* i Grönvik och *Jonsson* i Skedsbygd, nr 359, om beredande åt landsbygdens befolkning av rättvisare representation i riksdagens andra kammare;

herr *Johnsson* i Kastanjegården *m. fl.*, nr 360, om införande av tilläggsmandat vid val till riksdagens andra kammare;

herr *Johansson* i Stockholm, nr 361, angående utvidgning och förändring av justitieombudsmannainstitutionen;

herrar *Håstad* och *Jacobson* i Vilhelmina, nr 362, angående översyn och revidering av stadgan om val till riksdagens utskott;

herr *Allard m. fl.*:

nr 363, om höjning av anslaget till åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet;

nr 364, om höjning av anslaget till avsättning till fonden för idrottens främjande; och

nr 365, angående riktlinjer för beviljande av statsbidrag för avlönande av facklärare i gymnastik och för konsulterande gymnastiklärarverksamhet vid folkskolorna;

herr *Gavelin m. fl.*, nr 366, om viss ändring i gällande bestämmelser angående disposition av fonden för vissa stödåtgärder inom malmkommunerna;

herr *Nilson* i Eskilstuna *m. fl.*:

nr 367, om höjning av anslaget till bidrag till undervisnings- och upplysningsverksamhet m. m. för nykterhetens främjande; och

nr 368, om anslag till understöd åt nykterhetsnämnderna samt till bidrag till övervakning enligt alkoholistlagen;

herrar *Hansson* i Skediga och *Svensson* i Vä:

nr 369, om förbättrande av postförbindelserna på landsbygden; och

nr 370, angående dispositionen av anslaget till fria sommarresor för barn;

herr *Hansson* i Skediga, nr 371, om viss ändring av gällande grunder för statsbidrag till byggande av enskilda vägar, m. m.;

herr *Andersson* i Dunker *m. fl.*, nr 372, om statsbidrag till s. k. jordbruksdaghem, m. m.;

herr *Johnsson* i Stockholm *m. fl.*, nr 373, om viss översyn av gällande avtal mellan staten och Radiotjänst;

herrar *Hagberg* i Luleå och *Holmberg*, nr 374, om viss ändring i gällande bestämmelser angående disposition av fonden för vissa stödåtgärder inom malmkommunerna;

herr *Jansson* i Aspeboda *m. fl.*, nr 375, om inrättande av en statlig lånefond för byggande av enskilda vägar, m. m.;

herr *Nilsson* i Göingegården *m. fl.*:

nr 376, om höjning av anslaget till remontering vid armén; och

nr 377, om höjning av arvodet till hemvärnsområdesbefälhavarna;

herr *Hällgren m. fl.*:

nr 378, om höjning av anslaget till barmarksunderhållet; och

nr 379, om höjande av vissa anslag till byggande och förbättring av allmänna vägar;

herr *Larsson* i Luttra *m. fl.*, nr 380, om viss ändring av gällande grunder för statsbidrag till byggnadsarbeten för folkskoleväsendet;

herr *Pettersson* i Dahl *m. fl.*:

nr 381, om viss ändring i gällande grunder för statsbidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp; och

nr 382, om ändrade grunder för statsbidrag till ambulatorisk behandling m. m. av vissa tuberkulospatienter;

herr *Pettersson* i Dahl, nr 383, om inrättande av en arkivariefattning i kammarkollegiet;

herrar *Svensson* i Stenkyrka och *Nilson* i Spånstad, nr 384, angående utredning av frågan om förbättring av den pedagogiska utbildningen för blivande läroverkslärare;

herr *Jonsson* i Skedsbygd *m. fl.*, nr 385, om ändrat underhållsbidrag till enskilda utfartsvägar;

herr *Andersson* i Malmö *m. fl.*, nr 386, om utbyte av tolv extra ordinarie länsassessorstjänster vid länsstyrelserna mot tolv ordinarie;

herrar *Andersson* i Malmö och *Fahlman*, nr 387, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om småskoleseminariernas organisation;

herr *Sefve*, nr 388, om anslag till tjänsteresor inom landet för avdelningsföreståndare och museiassistenter m. m. vid naturhistoriska riksmuseet.

herr *Kyling*:

nr 389, om viss ändring av kungörelsen angående förstärkningsanordningar vid vissa folk- och småskolor samt statsbidrag till sådana anordningar; och

nr 390, angående arvodet till vissa lärare vid fortsättnings- och ersättnings-skolorna;

fru *Svedberg* och fröken *Olsson*, nr 391, om viss ändring av gällande bestämmelser om avdrag vid kvinnlig befattningshavares tjänstledighet för havandeskap eller barnsörd;

fru *Linderot m. fl.*, nr 392, angående utredning om sjuksköterskornas utbildning;

herr *Ljungqvist m. fl.*, nr 393, om höjning av anslaget till främjande av internationellt-kulturellt samarbete genom studentutbyte;

herr *Cruse*:

nr 394, angående utredning om utvidgning av förlikningsmanexpeditionens arbetsuppgifter; och

nr 395, om lönegradsplaceringen av två manliga bokbindare vid riksarkivet;

herr *Jansson* i Örebro *m. fl.*, nr 396, angående tillhandahållande av fri undervisningsmateriel till folk- och fortsättningsskolornas elever;

herrar *Mäler* och *Norén*, nr 397, angående utredning om statens övertagande av verksamheten vid Gustafsviks docka i Högsjö socken;

herrar *Persson* i Landafors och *Kempe*, nr 398, angående viss ändring i gällande bestämmelser för statens bosättningslån;

herr *Jansson* i Kalix *m. fl.*, nr 399, om anslag till anläggning av ett järuvägsspår mellan Haparandahamn och Haparanda;

fröken *Nygren m. fl.*, nr 400, angående förordnande av hjälpskolekonsulenten i skolöverstyrelsen såsom skolombudsman under ecklesiastikdepartementet, m. m.;

fröken *Nygren*, nr 401, angående utredning om anordnande av kurser i danska och norska för folkskolornas lärare;

herr *Skoglund* i Umeå *m. fl.*, nr 402, angående utredning om byggande av järnvägslinjer från Örnsköldsvik till Umeå;

herr *Andersson* i Hedensbyn *m. fl.*, nr 403, om höjning av anslaget till förbättring av bygde- och ödebygdevägar;

herr *Kyling m. fl.*, nr 404, angående utredning om social kuratorsverksamhet vid läroverk och därmed jämförliga högre skolor;

herrar *Skoglund* i Umeå och *Mäler*, nr 405, angående utredning om ordnande genom statens försorg av reguljär gods- och persontrafik på landsvägar-na i vissa glest befolkade delar av landet;

herr *Jonsson* i Järvsand *m. fl.*, nr 406, angående rätt till restitution av krono- och kommunalutskylder efter genomgången långvarig sjukdom;

herr *Ljungqvist*, nr 407, angående undantagande från förmögenhetsbeskattning av viss rätt till förmögenhetsavkastning;

herr *Hällgren m. fl.*, nr 408, om avskaffande av allmänna omsättningsskatten å färsk, frusen eller saltad fisk;

herr *Brandt*, nr 409, angående översyn av gällande bestämmelser rörande rätten till avdrag för periodiska understöd;

herr *Skoglund* i Umeå, nr 410, om ersättning åt värnpliktige K. H. Asplund för sjukdom, som kommit till synes under tiden för hans militärtjänstgöring;

fröken *Nygren m. fl.*, nr 411, angående förbättring av s. k. uppskjutna pensioner åt vissa f. d. folk- och småskollärare;

herrar *Holmström* och *Kyling*, nr 412, angående pensionsförbättring för vissa till övergångsstat frivilligt överförda beställningshavare vid armén eller marinen;

herr *Holmström*, nr 413, om viss pensionsrätt för överstelöjtnanten i armén S. V. K. Halvorsen;

herr *Andersson* i Malmö *m. fl.*, nr 414, om pension åt vägmästaren L. Jönssons änka och barn;

herr *Allard*, nr 415, om full pension åt f. d. e. o. adjunkten vid tekniska gymnasiet i Örebro G. O. Nordlindh;

herr *Eriksson* i Stockholm *m. fl.*, nr 416, angående utredning om reglering av vissa pensionstagargruppers pensioner, m. m.;

herr *Eriksson* i Stockholm, nr 417, om dyrtidstillägg åt den hos riksdagens kamrar, utskott och kansli tillfälligt anställda personalen;

herrar *Nilson* i Spånstad och *Johnsson* i Skoglösa, nr 418, angående utredning av frågan om genomförande av obligatorisk olycksfallsförsäkring av skolbarn;

herr *Hermansson m. fl.*, nr 419, angående utredning om centralisering och rationalisering av försäkringsverksamheten, m. m.;

herr *Ståhl*, nr 420, angående vissa ändringar i lagen om tillsättning av prästerliga tjänster;

herr *Pettersson* i Dahl *m. fl.*, nr 421, angående undanröjande av vissa av lagen om förköpsrätt föranledda olägenheter;

herr *Fersson* i Stockholm, nr 422, angående viss ändring i lagen om förhandlingsrätt för kommunala tjänstemän;

herr *Cruse*, nr 423, angående utredning om förkortning av arbetstiden vid skift- och nattarbete samt vid arbete under jord, m. m.;

herr *Andersson* i Alfredshem *m. fl.*, nr 424, om viss ändring i lagen om barnbidrag;

herr *Edberg*, nr 425, om anslag till utredning rörande den framtida avsättningen av småvirke;

herrar *Skoglund* i Umeå och *Jonsson* i Järvsand, nr 426, angående utredning rörande marknadsförhållandena inom jordbruksmaskinbranschen;

herr *Andersson* i Dunker *m. fl.*, nr 427, angående anordnande av obligatorisk undervisning för landsbygdens ungdom vid lantmannaskolor, lantbruksskolor, lantlärarskolor och folkhögskolor;

herr *Onsjö m. fl.*, nr 428, angående viss ändring av gällande bestämmelser rörande försäljning av jordbruksfastigheter, som tillfallit allmänna arvsfonden;

herr *Hedlund* i Rådom, nr 429, om statsbidrag till ytterligare minst två vandringssälar i Västernorrlands län;

herr *Pettersson* i Dahl *m. fl.*, nr 430, om anslag till bidrag till särskilda utbildningskurser för fjäderfäskötare samt till understöd åt elever vid fjäderfäskötarkurs;

herr *Hällgren m. fl.*, nr 431, om höjning av anslaget till gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt;

herr *Pettersson* i Rosta *m. fl.*, nr 432, angående införande av differentierade tillägg till de statliga bidragen för grundförbättring;

herr *Andersson* i Dunker *m. fl.*, nr 433, om höjning av anslaget till bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter;

herr *Hansson* i Skediga, nr 434, angående anordnande av kurser i byggnads-snickeri och smidesarbeten för jordbrukare;

herr *Lundberg*, nr 435, om avslag å Kungl. Maj:ts förslag om löneförbättringar till vissa befattningshavare vid lantbrukshögskolan;

herr *Hansson* i Skediga, nr 436, angående förstärkning av s. k. ofullständiga jordbruk med skog från statens och bolagens *m. fl.* skogsdomäner;

herr *Severin* i Gävle *m. fl.*, nr 437, om åtgärder för förbättring och modernisering av läroböcker m. m.;

herr *Kempe m. fl.*, nr 438, angående åtgärder för likviderande av bostadsbristen vid vissa bruk i Värmlands *m. fl.* län;

herr *Jonsson* i Skedsbygd *m. fl.*, nr 439, angående utredning om den kvinnliga ungdomens utbildning i hemarbete;

fröken *Öberg m. fl.*, nr 440, angående utredning rörande åtgärder för nedbringande av enskildas kostnader för att häva ofrivillig sterilitet;

herr *Onsjö m. fl.*, nr 441, angående landsbygdens trafikförsörjning genom omnibusföretag;

herrar *Larsson* i Karlstad och *Sefve*, nr 442, om utredning och förslag angående redogöraransvaret inom statsförvaltningen;

herrar *Johnsson* i Stockholm och *Swedberg*, nr 443, om verkställande av en undersökning beträffande den s. k. kolorerade veckopressen m. m.;

herr *Andersson* i Dunker, nr 444, angående utredning rörande byggnads-verksamhetens inverkan på arbetskraftens sysselsättning inom andra områden av näringslivet;

herr *Nilson* i Eskilstuna *m. fl.*, nr 445, om utredning rörande ett organ för övervakning av enskilda monopolistiska företag och sammanslutningar;

herr *Persson* i Svensköp, nr 446, om utredning i syfte att åstadkomma mera

allmän sakkunnig rådgivning i bokförings- och revisionsfrågor för landskommunernas förvaltningsorgan;

herr *Nilsson* i Stockholm *m. fl.*, nr 447, om utredning angående den framtida organisationen av handeln med brännolja m. m.;

herr *Johnsson* i Stockholm *m. fl.*, nr 448, angående utredning av behovet av ytterligare industrihem eller omskolnings- och träningsanstalter för från fängelser, vissa sjukhus och anstalter utskrivna eller permitterade personer;

herr *Nilsson* i Stockholm *m. fl.* nr 449, angående utredning om samhällsplanering och samhällets behov att bestämma markens användning;

herr *Gustafsson* i Bogla *m. fl.*, nr 450, angående upphävande av viss föreskrift om järnvägens fungerande såsom inlämningsställe för motböcker m. m.

Dessa motioner bordlades.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 7.39 em.

In fidem
Sune Norrman.

Lördagen den 27 januari.

Kl. 4 em.

§ 1.

Justerades protokollen för den 18, den 19, den 20 och den 22 innevarande januari.

§ 2.

Herr statsrådet *Ohlin* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 15, med förslag till förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 6 mars 1942 (nr 63) angående rätt för Konungen att åsätta särskild tullavgift;

nr 17, med förslag till lag om fortsatt giltighet av prisregleringslagen den 30 juni 1942 (nr 459);

nr 18, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 7 § lagen den 20 december 1940 (nr 1044) om vissa av landsting eller kommun drivna sjukhus;

nr 23, angående befrielse från viss ersättningskyldighet i anledning av skada, som vållats av f. d. anställningshavare vid vägväsendet;

nr 24, angående försäljning av fastigheten Gottsta 1⁴² i Häverö socken;

nr 25, angående försäljning av visst under vattenfallsstyrelsens förvaltning stående markområde;

nr 26, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 och 3 §§ förordningen den 9 maj 1924 (nr 118) med vissa bestämmelser angående handel med brännved och annat virke i löst mått; och

nr 29, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 10 § lotteriförordningen den 19 maj 1939 (nr 207).

Dessa propositioner bordlades.

§ 3.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 22, angående anslag till viss försöksverksamhet för åstadkommande av bättre fastighetsarrondering i Norrland.

§ 4.

Föredrogos var efter annan följande på kammarens bord liggande motioner; och remitterades därvid

till konstitutionsutskottet motionerna:

- nr 188 av herrar *Wallentheim* och *Eriksson* i Sandby;
- nr 189 av herr *Persson* i Landafors *m. fl.*;
- nr 190 av herr *Lundstedt*;
- nr 191 av herr *Persson* i Stockholm *m. fl.*;
- nr 192 av herr *Lindberg*;
- nr 193 av herr *Hall m. fl.*;
- nr 194 av herr *Spångberg m. fl.*;
- nr 195 av herr *Nilson* i Spånstad *m. fl.*; och
- nr 196 av herr *Nilson* i Spånstad;

till statsutskottet motionerna:

- nr 197 av herrar *Wallentheim* och *Allard*;
- nr 198 av herrar *Wallentheim* och *Gustafson* i Dädesjö;
- nr 199 av herrar *Wallentheim* och *Allard*;
- nr 200 av herr *Fagerholm*;
- nr 201 av herr *Olovson* i Västerås *m. fl.*;
- nr 202 av herr *Andersson* i Alfredshem *m. fl.*;
- nr 203 av herr *Fröderberg m. fl.*;
- nr 204 och 205 av herr *Fröderberg*;
- nr 206 av fru *Gustafson m. fl.*;
- nr 207 av herr *Svensson* i Vä *m. fl.*;
- nr 208 av fru *Johansson m. fl.*;
- nr 209—211 av herr *Wiberg*;
- nr 212—215 av herr *Wiberg m. fl.*;
- nr 216 av herrar *Skantzé* och *Ljungqvist*;
- nr 217 av herr *Kristensson m. fl.*;
- nr 218 av herr *Persson* i Stockholm *m. fl.*;
- nr 219 av herr *Lindberg m. fl.*;
- nr 220 av herr *Lindberg*;
- nr 221 av herrar *Dickson* och *Nilsson* i Göingegården;
- nr 222 av herr *Hagård m. fl.*;
- nr 223 av herrar *Dickson* och *Skantzé*;
- nr 224 och 225 av herr *Witzell*;
- nr 226 av herr *Håstad*;
- nr 227 och 228 av herr *Håstad m. fl.*;
- nr 229 och 230 av herr *Johansson* i Stockholm;
- nr 231 av herrar *Osterman* och *von Friesen*;
- nr 232 av herr *Holmberg m. fl.*;
- nr 233 av herrar *Holmberg* och *Hagberg* i Luleå;
- nr 234 av herr *Holmberg m. fl.*;
- nr 235 av herrar *Thorell* och *Birke*;
- nr 236 av herr *Hall*;
- nr 237 av herr *Staxäng m. fl.*; och
- nr 238 av herr *von Friesen*;

till tillfälligt utskott motionen nr 239 av fru *Humla m. fl.*;

till statsutskottet motionerna:

- nr 240 av herrar *Persson* i Vinberg och *Sundström* i Skövde;
- nr 241 av herr *Hagberg* i Luleå *m. fl.*;

Andra kammarens protokoll 1945. Nr 5.

- nr 242 av herr *Malmberg* i Skövde *m. fl.*;
 nr 243—245 av fröken *Nygren m. fl.*;
 nr 246 av herr *Lundberg*;
 nr 247 av herr *Nilson* i Spånstad;
 nr 248 av herr *Nilson* i Spånstad *m. fl.*;
 nr 249 av herrar *Svensson* i Stenkyrka och *Engström*;
 nr 250 av herr *Nilson* i Spånstad;
 nr 251 och 252 av herr *Kyling m. fl.*;
 nr 253 av herr *Johansson* i Öckerö *m. fl.*;
 nr 254 av herr *Nilsson* i Göteborg *m. fl.*;
 nr 255 av herrar *Nilsson* i Göteborg och *Sundberg*;
 nr 256 av herrar *Henriksson* och *Holmström*;
 nr 257 av herr *Holmström*;
 nr 258 och 259 av herr *Mattsson m. fl.*;
 nr 260 av herr *Lindahl*;
 nr 261 av herr *Gustafson* i Dädesjö;
 nr 262 och 263 av herr *Gustafson* i Dädesjö *m. fl.*;
 nr 264 av herr *Jonsson* i Skedsbygd *m. fl.*;
 nr 265 av herr *Kempe m. fl.*; samt
 nr 266 och 267 av herr *Lövgren m. fl.*;
 till tillfälligt utskott motionen nr 268 av herr *Lindahl m. fl.*;
 till bevillningsutskottet motionerna:
 nr 269 och 270 av herr *Persson* i Landafors *m. fl.*;
 nr 271 av herr *Carlsson* i Bakeröd *m. fl.*;
 nr 272 av herr *Pettersson* i Norregård *m. fl.*;
 nr 273 av herr *Fröderberg m. fl.*;
 nr 274 av herr *Wiberg m. fl.*;
 nr 275—277 av herr *Wiberg*;
 nr 278 av herrar *Liedberg* och *Janson* i Frändesta;
 nr 279 av herr *Lindberg*;
 nr 280 av herr *Staxäng m. fl.*;
 nr 281 av herr *Henriksson m. fl.*;
 nr 282 av herr *Mattsson*; samt
 nr 283 och 284 av herr *Johanson* i Norrköping *m. fl.*;
 till bankoutskottet motionerna:
 nr 285 av herr *Kyling*;
 nr 286 av herrar *Håstad* och *Birke*;
 nr 287 av fru *Rönn-Christiansson* och fru *Linderot*;
 nr 288 av herr *Lundstedt*;
 nr 289 av herr *Fröderberg m. fl.*;
 nr 290 av fru *Gustafson*;
 nr 291 av herr *Bergvall m. fl.*;
 nr 292 av herr *Witzell*;
 nr 293 av herr *Sundström* i Skövde *m. fl.*;
 nr 294 av herr *Senander m. fl.*;
 nr 295—298 av herr *Holmström m. fl.*; samt
 nr 299 av herrar *Lindahl* och *Spångberg*;
 till behandling av lagutskott motionerna:
 nr 300 av herr *Olovson* i Västerås;
 nr 301 och 302 av fru *Rönn-Christiansson m. fl.*;
 nr 303 av fru *Linderot m. fl.*;
 nr 304 av herr *Orgård m. fl.*;
 nr 305 av fröken *Öberg m. fl.*;

- nr 306 av fröken *Andersson m. fl.*;
- nr 307 och 308 av herr *Nordström* i *Kramfors m. fl.*;
- nr 309 av herr *Witzell*;
- nr 310 av herr *Witzell m. fl.*;
- nr 311 av herr *Håstad m. fl.*;
- nr 312 av herr *Sköldin m. fl.*;
- nr 313 av herr *Hedlund* i *Rådom*;
- nr 314 av herr *Fahlman m. fl.*;
- nr 315 av herrar *Staxäng* och *Holmström*;
- nr 316 av herr *Hagberg* i *Luleå m. fl.*;
- nr 317 av herr *Vigelsbo m. fl.*;
- nr 318 av herr *Karlsson* i *Stuvsta*;
- nr 319 av herr *Henriksson* och fru *Ekendahl*;
- nr 320 av herr *Senander m. fl.*;
- nr 321 av herr *Edberg*;
- nr 322 av herr *Lövgren*;
- nr 323 av herrar *Lövgren* och *Hallén*; samt
- nr 324 av herr *Kempe m. fl.*;

till jordbruksutskottet motionerna:

- nr 325 av herr *Fagerholm*;
- nr 326 av herr *Carlsson* i *Bakeröd m. fl.*;
- nr 327 av herr *Andersson* i *Hedensbyn m. fl.*;
- nr 328 av herr *Skantzé m. fl.*;
- nr 329 av herrar *Liedberg* och *Janson* i *Frändesta*;
- nr 330 av herr *Liedberg m. fl.*; och
- nr 331 av herr *Liedberg*;

till statsutskottet motionen nr 332 av herr *Nilsson* i *Göingegården m. fl.*;

till jordbruksutskottet motionerna:

- nr 333 av herr *Jonsson* i *Järvsand*;
- nr 334 av herr *Hedlund* i *Rådom m. fl.*;
- nr 335 av herr *Sveningsson m. fl.*;
- nr 336 av herr *Hansson* i *Skegrie m. fl.*;
- nr 337 och 338 av herr *Larsson* i *Karlstad m. fl.*;
- nr 339 av herr *Jansson* i *Kalix m. fl.*;
- nr 340 av herr *Svensson* i *Ljungskile m. fl.*;
- nr 341 av herrar *Karlsson* i *Stuvsta* och *Nordström* i *Kramfors*;
- nr 342 av herr *Sandberg m. fl.*; och
- nr 343 av herr *Adolfsson m. fl.*;

till tillfälligt utskott motionerna:

- nr 344 av herr *Persson* i *Landafors m. fl.*;
- nr 345 av herr *Carlsson* i *Bakeröd m. fl.*;
- nr 346 av herr *Persson* i *Stockholm m. fl.*;
- nr 347 av herr *Hoppe m. fl.*;
- nr 348 av herr *Persson* i *Stockholm m. fl.*;
- nr 349 av herr *Witzell*;
- nr 350 av herr *Håstad*;
- nr 351 av herr *Staxäng m. fl.*;
- nr 352 av herrar *Lundberg* och *Gustafson* i *Dädesjö*;
- nr 353 av herr *Kyling m. fl.*;
- nr 354 av herrar *Hedqvist* och *Jonsson* i *Skutskär*; samt
- nr 355 av herr *Adolfsson m. fl.*;

till statsutskottet motionen nr 356 av herr *Kempe m. fl.*;

till tillfälligt utskott motionen nr 357 av herr *Severin* i Stockholm *m. fl.*;

till konstitutionsutskottet motionerna:

nr 358 av herr *Nilsson* i Stockholm *m. fl.*;

nr 359 av herrar *Svensson* i Grönvik och *Jonsson* i Skedsbygd;

nr 360 av herr *Johnsson* i Kastanjegården *m. fl.*;

nr 361 av herr *Johansson* i Stockholm; samt

nr 362 av herrar *Håstad* och *Jacobson* i Vilhelmina;

till statsutskottet motionerna:

nr 363—365 av herr *Allard m. fl.*;

nr 366 av herr *Gavelin m. fl.*;

nr 367 och 368 av herr *Nilson* i Eskilstuna *m. fl.*;

nr 369 och 370 av herrar *Hansson* i Skediga och *Svensson* i Vä;

nr 371 av herr *Hansson* i Skediga;

nr 372 av herr *Andersson* i Dunker *m. fl.*;

nr 373 av herr *Johnsson* i Stockholm *m. fl.*;

nr 374 av herrar *Hagberg* i Luleå och *Holmberg*;

nr 375 av herr *Jansson* i Aspeboda *m. fl.*;

nr 376 och 377 av herr *Nilsson* i Göingegården *m. fl.*;

nr 378 och 379 av herr *Hällgren m. fl.*;

nr 380 av herr *Larsson* i Luttra *m. fl.*;

nr 381 och 382 av herr *Pettersson* i Dahl *m. fl.*;

nr 383 av herr *Pettersson* i Dahl;

nr 384 av herrar *Svensson* i Stenkyrka och *Nilson* i Spånstad;

nr 385 av herr *Jonsson* i Skedsbygd *m. fl.*;

nr 386 av herr *Andersson* i Malmö *m. fl.*;

nr 387 av herrar *Andersson* i Malmö och *Fahlman*;

nr 388 av herr *Sefve*;

nr 389 och 390 av herr *Kyling*;

nr 391 av fru *Svedberg* och fröken *Olsson*;

nr 392 av fru *Linderot m. fl.*;

nr 393 av herr *Ljungqvist m. fl.*;

nr 394 och 395 av herr *Cruse*;

nr 396 av herr *Jansson* i Örebro *m. fl.*;

nr 397 av herrar *Mäler* och *Norén*;

nr 398 av herrar *Persson* i Landafors och *Kempe*;

nr 399 av herr *Jansson* i Kalix *m. fl.*;

nr 400 av fröken *Nygren m. fl.*;

nr 401 av fröken *Nygren*;

nr 402 av herr *Skoglund* i Umeå *m. fl.*;

nr 403 av herr *Andersson* i Hedensbyn *m. fl.*; och

nr 404 av herr *Kyling m. fl.*;

till tillfälligt utskott motionen nr 405 av herrar *Skoglund* i Umeå och *Mäler*;

till bevillningsutskottet motionerna:

nr 406 av herr *Jonsson* i Järvsand *m. fl.*;

nr 407 av herr *Ljungqvist*;

nr 408 av herr *Hällgren m. fl.*; och

nr 409 av herr *Brandt*;

till bankoutskottet motionerna:

nr 410 av herr *Skoglund* i Umeå;

nr 411 av fröken *Nygren m. fl.*;

nr 412 av herrar *Holmström* och *Kyling*;

nr 413 av herr *Holmström*;

- nr 414 av herr *Andersson* i Malmö *m. fl.*;
nr 415 av herr *Allard*;
nr 416 av herr *Eriksson* i Stockholm *m. fl.*; och
nr 417 av herr *Eriksson* i Stockholm;

till behandling av lagutskott motionerna:

- nr 418 av herrar *Nilson* i Spånstad och *Johnsson* i Skoglösa;
nr 419 av herr *Hermansson m. fl.*;
nr 420 av herr *Ståhl*;
nr 421 av herr *Pettersson* i Dahl *m. fl.*;
nr 422 av herr *Persson* i Stockholm;
nr 423 av herr *Cruse*;
nr 424 av herr *Andersson* i Alfredshem *m. fl.*;

till statsutskottet motionen nr 425 av herr *Edberg*;

till tillfälligt utskott motionen nr 426 av herrar *Skoglund* i Umeå och *Jonsson* i Järvsänd;

till jordbruksutskottet motionerna:

- nr 427 av herr *Andersson* i Dunker *m. fl.*;
nr 428 av herr *Onsjö m. fl.*;
nr 429 av herr *Hedlund* i Rådom;
nr 430 av herr *Pettersson* i Dahl *m. fl.*;
nr 431 av herr *Hällgren m. fl.*;
nr 432 av herr *Pettersson* i Rosta *m. fl.*;
nr 433 av herr *Andersson* i Dunker *m. fl.*;
nr 434 av herr *Hansson* i Skediga; och
nr 435 av herr *Lundberg*;

till behandling av lagutskott motionen nr 436 av herr *Hansson* i Skediga;

till tillfälligt utskott motionerna:

- nr 437 av herr *Severin* i Gävle *m. fl.*;
nr 438 av herr *Kempe m. fl.*;
nr 439 av herr *Jonsson* i Skedsbygd *m. fl.*;
nr 440 av fröken *Öberg m. fl.*; och
nr 441 av herr *Onsjö m. fl.*;

till behandling av lagutskott motionen nr 442 av herrar *Larsson* i Karlstad och *Sefve*; samt

till tillfälligt utskott motionerna:

- nr 443 av herrar *Johnsson* i Stockholm och *Swedberg*;
nr 444 av herr *Andersson* i Dunker;
nr 445 av herr *Nilson* i Eskilstuna *m. fl.*;
nr 446 av herr *Persson* i Svensköping;
nr 447 av herr *Nilsson* i Stockholm *m. fl.*;
nr 448 av herr *Johnsson* i Stockholm *m. fl.*;
nr 449 av herr *Nilsson* i Stockholm *m. fl.*; och
nr 450 av herr *Gustafsson* i Bogla *m. fl.*

§ 5.

Föredrogs den av herr *Lövgren* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet, angående pensionsförhållandena för de hos aktiebolaget Statens skogsindustrier anställda arbetarna.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 6.

Föredrogs den av herr *Severin* i Stockholm vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för finansdepartementet, angående eventuellt fullföljande av åtgärderna för införande av särskild skatt å oförtjänt värdestegring å fastigheter.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 7.

Interpellation. Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Herr *Gavelin*, som anförde: Herr talman! Vid 1942 års riksdag beslöts förstatligandet av den allmänna väghållningen på landet. Många ställde sig redan då skeptiska till denna reform, förmenande, att det säkerligen skulle uppstå så många olägenheter med ett förstatligande, att reformen ingalunda skulle få den betydelse som man på motsatt håll trodde.

Som huvudskäl för ett förstatligande hade anförts dels ett åstadkommande av en utjämning av vägskattebördan, dels att kostnaderna i väsentlig grad skulle kunna nedbringas, men därtill skulle vägbyggandet och underhållet av vägarne i statens hand bli mera rationellt ordnat.

Att reformen i vissa avseenden haft sin betydelse, så långt man nu kan bedöma, skall ingalunda bestridas, men man kan heller inte dölja att oppositionen mot ett förstatligande fått rätt i många stycken, såsom det nu utvecklats på sina håll inom landet. Mina iakttagelser i berörda fråga har jag från min hemtrakt; om liknande ting framkommit i andra delar av landet känner jag inte till, men man kan anta att så är förhållandet.

Beträffande vägarbetarnas anställningsförhållanden var man på sina håll optimistisk nog att tro, att denna arbetarkår skulle få en säkrare och mera varaktig anställning, sedan staten övertagit vägväsendet. Men så har icke skett; tvärtom synes en försämring ha inträtt på en del håll. För att styrka den uppfattning som framkommit vill jag citera vad en talesman för vägarbetarna anförde vid ett besök i Norrbotten under november månad förra året. Han framhöll, »att det synes som om tryggheten i arbetarnas anställning försämrats sedan staten övertagit vägväsendet, då många arbetare, som tidigare hos vägdistrikten haft en oavbruten sysselsättning under 10 å 12 år, nu plötsligt permitterats. Anmärkningsvärt är också att permitteringarna inte varslats, utan det hela har kommit som en fullständig överraskning för hjälporganen. Man kan väl i alla fall fordra att permitteringar varslas i tid». Detta uttalande gjordes med anledning av att ett 30-tal man nyligen blivit permitterade enbart inom ett vägmästar-distrikt.

Man kan fullt förstå missnöjet och besvikelsen hos de vägarbetare, som i 12 års tid oavbrutet varit i vägarbete. Första året då staten övertagit vägväsendet, bli de permitterade för att sedan som hjälpsökande hänvisas till något beredskapsarbete.

Man får en känsla av att vägmyndigheterna alltför mycket försöka följa principen att nedbringa kostnaderna för vägväsendet, något som knappast kan vara till gagn vare sig för allmänheten, staten eller de anställda vägarbetarna i framtiden.

Vägmyndigheterna synas ha funnit ett nytt sätt att ordna vägarbeten, nämligen genom överförandet av dessa vägföretag till beredskapsarbeten. Vanliga väganläggningar i den öppna arbetsmarknaden äro inom vissa vägdistrikt för närvarande obefintliga, trots att nödvändiga vägar finnas planlagda. Vid framställning från kommunala myndigheter om att få något vägföretag igångsatt får

Interpellation. (Forts.)

man den upplysningen, att i händelse av arbetslöshet kan vägen påbörjas och då som statligt beredskapsarbete. Medel finnas icke upptagna för utförandet i vanlig ordning, detta trots att i en del fall medlen redan uttaxerats före statens övertagande av vägväsendet och utslag finnes från länsstyrelsen om dessa vägars utförande.

Man har svårt att frigöra sig från den uppfattningen, att det ur flera synpunkter och under alla förhållanden ur kommunal synpunkt vore bättre, om vägmyndigheterna sökte organisera vägarbetet så, att det fanns ordinarie arbete för den anställda vägarbetarkåren för att undvika arbetslöshet, i stället för att som nu sker avvakta arbetslöshet innan ett nödvändigt vägföretag sättes i gång.

Under hänvisning till vad här ovan framhållits anhåller jag om andra kamrarens tillstånd att till herr statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet få framföra följande frågor:

1) Har herr statsrådet uppmärksammat den oro och det missnöje, som kommit till uttryck på sina håll bland landets vägarbetare sedan staten övertagit vägväsendet?

2) Om så är fallet, ämnar herr statsrådet vidtaga några åtgärder, som kunna leda till ett bättre förhållande för såväl vägarbetarkåren som vägdistriktet och kommunerna i övrigt i här ovan angiven riktning?

Denna anhållan bordlades.

§ 8.

Herr **Lundberg** erhöll på begäran ordet och yttrade: Herr talman! Järnvägsstyrelsens uppsägning av stationskarlsaspiranten i åkande tjänst (lokbitrådet) Folke Strid i Uppsala har ådragit sig berättigad uppmärksamhet. *Interpellation.* Då han efter läkarundersökning den 1 april 1943 anställdes i statens tjänst, kunde dåvarande tjänsteläkaren icke konstatera några fel, som kunde lägga hinder i vägen för statstjänst. Strid har god hälsa, har fullgjort sin värnplikt som fullt vapenför och är tillika aktiv idrottsman. Den 26 september 1944 undergick Strid förnyad läkarundersökning för uppflyttning i lönegrad Eo, och vid denna kunde den nya tjänsteläkaren finna en lindrig ryggdeformitet, vilket i sin tur förde till att Strid uppsades från sin tjänst från den 1 januari 1945.

Förutom tjänsteläkaren har docent Wiberg vid karolinska institutet efter undersökning bl. a. framhållit, att mannens rygg ej kan betraktas som helt fullgod med hänsyn till de framtida möjligheterna för besvär och därav följande nedsatt arbetsförmåga inom framför allt tungt arbete. I röntgenutlåtandet talas det om en förändring av mycket lindrig grad och om en klinisk betydelselös anomali. Det är därför anmärkningsvärt, att en ryggdeformitet, som Strid själv var okunnig om och vilken dåvarande tjänsteläkaren icke ansåg vara av sådan art, att den lade hinder i vägen för statstjänst, nu av järnvägsstyrelsen tages till intäkt för ett avskedande, när en uppflyttning i lönegrad Eo begärdes.

Det är givet att nödig hänsyn skall tagas till läkaruttalanden, men i detta sammanhang, och även i andra, nödgas jag påtala de olika slutledningar och resultat, som ofta nås av olika läkare. När dessa jämföras inbördes och med den praktiska erfarenheten, kan statligt anställd personal lätt få ett intryck av ett godtyckligt förfarande, speciellt då läkarutlåtandena i det ena fallet medföra rätt till statsanställning och i det andra fallet avsked just vid den tidpunkt, när en fastare anställning skall ske. Det är angeläget att icke endast taga hänsyn till järnvägsstyrelsens intressen och tjänsteläkares utlåtande, utan det är även rimligt och nödvändigt att personal, som slutat en an-

Interpellation. (Forts.)

ställning för att ta en statlig tjänst och behörigheten därtill bl. a. styrkts med ett läkarintyg, icke efter en längre tids tjänstgöring ställs inför att bli avskedad och bli arbetslös på grund av ett minst sagt föråldrat och egendomligt anställningsförfarande.

Även om nu, som jag hoppas, Kungl. Maj:t kommer att upphäva järnvägsstyrelsens beslut i förevarande fall och förklara aspiranten behörig till fortsatt anställning och befordran, är det angeläget, att de statliga arbetsanställningsprinciper som gälla bli offentligt diskuterade och klargjorda, detta inte minst med tanke på den statliga utredningen om arbetsuppgifter för de partiellt arbetsföra, som tillsatts, och som även följts av en del kommunala utredningar.

Det kan icke i längden vara möjligt, att arbete i statlig tjänst endast kan förbehållas personer, som kunna betraktas som fysiska A-människor. En betydelselös deformitet etc., som icke lägger hinder i vägen för utförandet av ett fullgott arbete, bör icke avstänga någon från att uppehålla en statlig tjänst. I längden måste det bli ohållbart att säga, att de som vrakas i statlig tjänst skola hänvisas till det arbete, som eventuellt står till förfogande å den allmänna arbetsmarknaden. Då frågan både har betydelse för dem som söka sig till statlig tjänst, speciellt kanske då inom kommunikationsväsendet, och tillika har allmänt principiell betydelse för arbetsmarknaden, anhåller jag om andra kammarens tillstånd att till herr statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet få framföra följande frågor:

1. Har statsrådet uppmärksammat det osäkerhetstillstånd som råder för aspiranter till statlig tjänst och därmed sammanhängande ekonomiska och sociala problem?

2. Om så är fallet, är statsrådet villig att dels lämna en redogörelse för nu gällande anställningsprinciper för statlig tjänst samt dels upplysa kammaren om vilka åtgärder som han anser nödvändiga att vidtaga för att få tillstånd en bättre och för aspiranterna mera tillförlitlig anställningsform?

Denna anhållan bordlades.

§ 9.

Interpellation. Ordet lämnades på begäran till

Herr **Eriesson** i Sörsjön, som anförde: Herr talman! Under större delen av det senaste halvåret ha egnahemsnämnderna inom landet icke haft några medel till förfogande för bostadsförbättringsverksamheten på landsbygden. Ansökningar om lån och bidrag ha inkommit till nämnderna i ungefärligen den omfattning, som under de senare åren varit förhållandet, men på grund av att medel icke funnits tillgängliga ha dessa måst läggas på hög i avvaktan på att dylika så småningom skulle utanordnas. Det är icke att förvåna sig över om missnöje kommit till synes bland de låne- och bidragssökande, vilka med hänsyn till den långa tidsutdräkten icke kunnat få sina framställningar behandlade och avgjorda inom rimlig tid. Nu har emellertid Kungl. Maj:t vid årsskiftet verkställt en fördelning av bostadsförbättringsmedel mellan de olika länen, och meddelande härom har ingått till egnahemsnämnderna ungefärligen vid tidpunkten för riksdagens öppnande innevarande år. Enligt vad som försports omfattar den senast gjorda fördelningen återstående del av det för budgetåret 1944/45 å ordinarie stat anvisade anslaget för ifrågavarande ändamål. Med ganska stor säkerhet torde man dock kunna antaga, att de belopp, som nu ställts till förfogande, komma att bli mycket otillräckliga. Ett avsevärt antal inneliggande ansökningar kan därför under sådana förutsättningar icke behand-

Interpellation. (Forts.)

las för obestämd tid framåt, och detta måste enligt min mening betraktas såsom synnerligen otillfredsställande. Antalet ansökningar ökas ju också oavslåteligen på grund av inkommande nya sådana. Med hänsyn härtill förefaller det angeläget, att ytterligare medel utöver den senaste tilldelningen anvisas. För tillgodoseende härav synes det ligga närmast till hands att antingen taga i anspråk å beredskapsstat upptagna medel eller också anvisa erforderliga belopp å tilläggsstat. Ehuru särskild proposition är att förvänta under innevarande års riksdag beträffande bostadsbyggandet, så kan man därav icke draga någon slutsats angående huruvida ytterligare anslag för här ifrågakvarande ändamål kommer att föreslås eller icke. Det skulle emellertid vara av stort värde, inte minst med tanke på det missnöje som förefinnes bland de låne- och bidragssökande, om besked kunde lämnas snarast möjligt angående regeringens uppfattning om här berörda angelägenhet.

På grund av det anförda anhåller jag om andra kammarens tillstånd att till herr statsrådet och chefen för socialdepartementet få rikta följande fråga:

Ämnar herr statsrådet skyndsammast möjligt vidtaga åtgärder för beredande av ytterligare erforderliga medel till bostadsförbättringsverksamheten på landsbygden för innevarande budgetår för att därmed ge möjlighet för egnahemsnämnderna att behandla inneliggande och nytillkommande ansökningar om lån och bidrag?

Denna anhållan bordlades.

§ 10.

Till bordläggning anmäldes:

statsutskottets utlåtanden:

nr 13, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1944/45 under femte huvudtiteln till kommittéer och utredningar genom sakkunniga; och

nr 14, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1944/45 under sjunde huvudtiteln till kommittéer och utredningar genom sakkunniga; samt

bankoutskottets memorial:

nr 1, med överlämnande av fullmäktiges i riksbanken till bankoutskottet avgivna berättelse; och

nr 2, med överlämnande av fullmäktiges i riksgäldskontoret till innevarande riksdag avgivna till bankoutskottet avlämnade berättelse.

§ 11.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 4.28 em.

In fidem
Sune Norrman.